

Laimdota Straujuma (Latvijas Republikas Saeima)
LATGALES REĢIONA EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA

Atslēgas vārdi: *darbaspēka kvalitāte, produktivitāte, mūžizglītība.*

Latgales ekonomika veido vairāk nekā 8% no Latvijas iekšzemes kopprodukta. Neto apgrozījumā Latgales reģionā liels īpatsvars 2015. gadā bija pārtikas un dzērienu ražošanai, transportam, loģistikai un pārvadājumiem, kā arī tirdzniecībai. Reģionā palielinās ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits. 2015. gadā Latgalē bija reģistrētas 5266 komercsabiedrības (sal.: 2013. g. – 4901). Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi turpina augt. 2015. gadā ienākumu pieaugums uz vienu mājsaimniecības locekli salīdzinājumā ar 2014. gadu Latgalē bija 8,5%, kas aiz Zemgales bija otrais straujākais pieaugums starp reģioniem.

Skaidri redzamo pozitīvo dinamiku Latgales attīstībā neapšaubāmi ir veicinājuši Latgales attīstības dokumentu izstrāde un ieviešana. Jaunu impulsu attīstībai varētu dot 2016. gadā pieņemtais Latgales speciālās ekonomiskās zonas likums un Latgales speciālās ekonomiskās zonas uzsāktais darbs 2017. gadā.

Neskatoties uz pozitīvo Latgales reģionā strādājošo mēneša vidējās bruto darba samaksas pieaugumu par 20,82% laikā no 2013. gada līdz 2016. gadam (sal.: Latvijā – 19,97%), Latgalē mēneša vidējā bruto darba samaksa 2016. gadā bija tikai 69% no Latvijas vidējiem rādītājiem.

Ikvienas teritorijas attīstības pamats ir cieši saistīts ar uzņēmējdarbības attīstību. Lai uzlabotu Latvijas uzņēmumu konkurētspēju, Ekonomikas ministrija izstrādā un īsteno pasākumus zināšanu ekonomikas attīstībai, ražošanas produktivitātes un inovāciju kapacitātes uzlabošanai, eksportējošo uzņēmumu atbalstam un uzņēmējdarbības vides uzlabošanai.

Tālākai Latgales reģiona ekonomikas attīstībai būtiska ir ilgtspējīga novada ekonomikas attīstības modeļa izveidošana, iezīmējot savus akcentus valsts ekonomikas politikai. Pieaugot darbaspēka izmaksām, arī Latgale arvien vairāk zaudēs savas lētā darbaspēka priekšrocības.

Īpašus izaicinājumus tālākai Latgales reģiona ekonomikas attīstībai rada darba tirgus profesionālā kvalitāte un uzņēmumu ražošanas produktivitāte. Darbaspēka kvalitāte neatbilst darba tirgus pieprasījumam.

Reģionā ir divas augstskolas, ir profesionālās izglītības iestādes. Sadarbībā ar Latgales plānošanas reģionu un reģiona uzņēmējiem, tas rada visus priekšnoteikumus labas mūžizglītības sistēmas izveidošanai. Latgalē īpaši svarīgi mūžizglītību piemērot riska grupām – cilvēkiem ar zemiem ienākumiem un pirmspensijas vecuma cilvēkiem.

Blakus profesionālajām prasmēm produktivitātes celšanas otrs aspekts ir jaunas tehnoloģijas un inovācijas. Mūsdienās inovācijas vairs netiek attiecinātas tikai uz tehnoloģijām, bet arī uz jaunu ideju ieviešanu ikvienā darbības jomā.

2016. gadā Saeima pieņēma Jaunuzņēmumu atbalsta likumu. Ļoti svarīgi, lai Latgales uzņēmēji izmantotu jaunuzņēmumu dibināšanas iespējas, kā arī citas Attīstības finanšu institūcijas ALTUM piedāvātās programmas.

Papildus inovatīvu tehnoloģiju un efektīvas mūžizglītības sistēmas ieviešanai, ir būtiski turpināt darbu pie reģiona sasniedzamības uzlabošanas – transporta, telekomunikāciju, IT un loģistikas infrastruktūras attīstības, kā arī plašsaziņas līdzekļu – interneta, preses, valsts un komerciālo televīzijas un radio kanālu pieejamības nodrošināšanas.